

Case of Salivary Cyst in a Aseel Rooster

İsmail ALKAN¹ Yağmur KUŞCU¹ Tunahan SANCAK¹
Nazmi ATASOY¹ Hasan Hüseyin ARI² Sema USLU³

¹ Yuzuncu Yil University, Faculty of Veterinary Medicine, Department of Surgery, Van, Turkey

² Cumhuriyet University, Faculty of Veterinary Medicine, Department of Anatomy, Sivas, Turkey

³ Cumhuriyet University, Faculty of Veterinary Medicine, Department of Histology and Embryology, Sivas, Turkey

Received: 05.11.2015

Accepted: 06.05.2016

SUMMARY

This case consists of ten months old aseel rooster that was consulted to YYU, Surgery Clinic of Veterinary Medicine. Information of swollen in cavum oris, wheezing, anorexia, loss of weight were obtained in anamnesis. Patient was examined with this anamnesis. Cystic formation that is soft and noticing with palpation was determined in the salivary glands of the palate and dorsal wall of the pharynx. Operation was performed to cystic formation which is thought in gll. mandibulares. Caseous content was emptied. Cavity was irrigated with teinture d'iode. For microbiological and histological evaluation, samples were taken from content and cyst wall. In microbiological evaluation *Streptococcus* spp was determined. In histopathologic evaluation proliferation of Stratum spinosum cells, diversity in submucosal histiocytes and proliferation in macrophages were determined. Glycerin iode and systematic antibiotics were advised.

Key Words: Salivary cyst, Aseel rooster

ÖZET

Bir Hint Horozunda Salivar Kist Olgusu

Materyali 13.05.2014 tarihinde Yüzüncü Yıl Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi Cerrahi Kliniği'ne getirilen, 1194 protokol numaralı on aylık hint horozu oluşturdu. Hasta sahibi horozun ağız bölgesinde şişlik, hırıltılı solunum, yeme güçlüğü ve kilo kaybı olduğu bilgisini verdi. Hasta muayenesinde palpasyonda alt damakta salivar bezler ve farinksin dorsolateralinde yumuşak damağın altında büyüyen kistik oluşum belirlendi. Gll. mandibularis rostrales'de olduğu düşünülen kiste operatif girişimde bulunuldu. Çoğunlukla yumurta akı kıvamında, az da olsa kazeöz olan içerik boşaltıldı. Kavite teinture de'iode ile irrigate edildi. Mikrobiyolojik ve histolojik kontrol amacıyla içerik ve kist duvarından parça alındı. Kist içeriğinin mikrobiyolojik incelenmesinde *Streptococcus* spp.'ye rastlandı. Kist duvarının histopatolojisinde ise; Stratum spinosum hücrelerinde proliferasyon, submukoza histiyositlerde farklılık ve makrofaj proliferasyonu olduğu belirlendi. Gliserin iode ve sistemik antibiyotik önerildi.

Anahtar Kelimeler: Salivar kist, Hint horozu

GİRİŞ

Kanatlılarda tükürük bezlerinden; gl. maxillaris, gll. palatinae ve gll. sphenoterygoideae bezleri oropharynx'in çatısında, yanaktaki tükürük bezleri ile gll. linguales, gll. mandibulares bezleri oropharynx'in tabanında bulunurlar (Dursun 2002).

Kuş türlerinde memelilerde olduğu gibi büyük, iyi tanımlanmış tükürük bezleri yoktur. Bunun yerine oral kavitenin çatı ve zemininde glanduler doku yapısında çok sayıda koleksiyonlar şeklinde yerleşmiştir. Bu bezler kuru besinlerle beslenen kuş türlerinde çok iyi gelişmişlerdir. Tükürük bezleri primer olarak mukus aynı zamanda da amilaz salgırlarlar. (Hoefer ve ark. 1997).

Tükürüğün ana görevi yiyeceklerin sindirilmesine yardım

etmek ve sindirim kanalının giriş bölgesinin korunmasıdır. Gıdaların çiğnenmesi sırasında, gıdaların ufalanması, kimyasal olarak parçalanması ve lokmanın özofagusa taşınmasında yardımcıdır. Ağızda çiğnenerek küçültülmüş besinler tükürük musini yardımı ile yumuşak kıvamlı bir kitle şekline dönüşürler. Gıdalar sulandırılıp kaygan şekle geldiklerinden yutma daha kolaylaşmış olur (Aktaş ve ark. 2009). Gll. mandibulares, ağız tabanında dilin yanı ile gaga arasında bulunur. Pek çok küçük deliklerle ağız boşluğuna açılır. Gll. mandibularis'in anterior (rostrales) ve posterior (caudales) olarak iki bölümü bulunmaktadır. Dilin apex'inin ön kısmındaki cavum sublinguale apicale'ye yerleşen bölümüne gll. mandibulares anteriores (rostrales), cavum sublinguale laterale'ye yerleşen kısmına ise gll. mandibulare posteriores (caudales) (gll.

sublingualis) adı verilmektedir (Dursun 2002).

Ductus Stenoni, Bartholini ve Whartoni gibi salya kanallarının obstrüksiyonlarına bağlı olarak oluşan retensiyon kistlerine, salya kistleri adı verilir. Şekillendikleri salya kanallarına göre de değişik adlar alırlar. Dilaltında şekillendiklerinde Ranula (Kurbağacık, Grenouillette), boyunda veya çene altında oluştuklarında da boyun kisti adını alırlar. Ranulalar; superficial veya oral ranula ve servikal veya pulling ranula şeklinde ikiye ayrılırlar. Ranula genellikle servikal kistlerle birlikte bulunur ve ağzın tabanında dil boyunca lokalize olur. Salya kistlerinin oluşumunda, kanalın ağzını tıkayan yem artıkları, epitel döküntüleri, frenulum linguae yaraları ve salya taşları önemli rol oynarlar (Öztürkcan ve ark. 1996; Samsar 1998).

Ranula olgularında, dilaltında yuvarlak veya oval biçimde, içinde yumurta akına benzer bir sıvı bulunan, kapsulası sarı kırmızı renkte fluktan bir şişkinlik gözlenir. Bu şişkinlik frenulum lingue'nin bir veya iki tarafında şekillenir. İçeriğin fazla olduğu olgularda, kistin çeperi gerginleşir ve büyük ölçüde yem yeme ve su içmeyi engeller. Bazen kendiliğinden açılabilen olgulara da rastlanır. Bunların bazılarının içinde kanlı, koyu sarı bir içerik bulunur (Samsar 1998; Altuğ 2012).

Salivar kist olgularının insanlarda, köpeklerde, kedilerde ve papağanlarda görüldüğü bildirilmiştir (Spangler ve Culbertson 1991; Öztürkcan ve ark. 1996; Souza ve ark. 2006).

Şekil 1: Hint horozu

Figure 1. Aseel Rooster

OLGUNUN SUNUMU

Materyali 13.05.2014 tarihinde Yüzüncü Yıl Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi Cerrahi Kliniği'ne getirilen, 1194 protokol numaralı on aylık hint horozu oluşturdu (Şekil 1). Hasta sahibi horozun ağız bölgesinde şişlik, hırıltılı solunum, yeme güçlüğü ve kilo kaybı olduğu bilgisini verdi. Hasta muayenesinde palpasyonda alt damakta salivar bezler ve farinksin dorsalinde yumuşak

damağın altında büyüyen kistlik oluşum belirlendi (Şekil 2). Gll. mandibularis rostrales'de olduğu düşünülen kiste operatif girişimde bulunuldu. Çoğunlukla yumurta akı kıvamında, az da olsa kazeöz olan içerik boşaltıldı (Şekil 3). Kavite teinture de'iode ile irrije edildi (Şekil 4). Mikrobiyolojik ve histolojik kontrol amacıyla içerik ve kist duvarından parça alındı. Kist içeriğinden alınan örneklerin mikrobiyolojik incelenmesinde *Streptococcus* spp.'a rastlandı. Kist duvarından alınan parçanın histopatolojik incelenmesinde ise; Stratum spinosum hücrelerinde proliferasyon, submukoza histiositlerde farklılık ve makrofaj proliferasyonu olduğu belirlendi (Şekil 5). Gliserin iode ve sistemik antibiyotik önerildi.

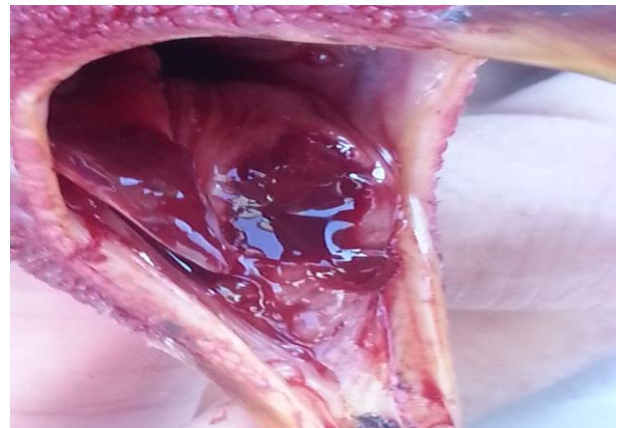
Şekil 2 : Palpasyonda salivar kistin görünümü

Figure 2. Appearance of salivar cyst on palpation

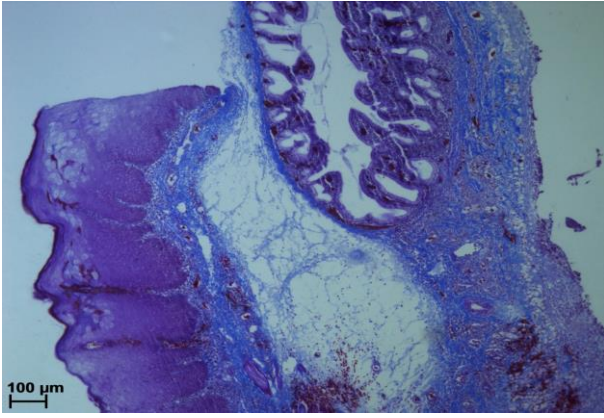
Şekil 3: Salivar kist içindeki kazeöz içerik

Figure 3. Caseous content in salivar cyst

Şekil 4: Salivar kistin şirurjikal yolla alındıktan sonraki durumu

Figure 4. Situation of salivar cyst after operation

Şekil 5: Salivar kistin histopatolojik görünümü
Figure 5. Histopathological appearance of salivary cyst

TARTIŞMA ve SONUÇ

Salivar kist tükürük bezi veya kanalı yakınlarında tükürüğün birikmesi olgusudur (Souza ve ark. 2006). Salivar kist olgusunun tetiklenmesinin nedeni her zaman bilinmemektedir. Fakat bunlar genellikle travmaya bağlı olarak salivar kanalın rupturuyla ilişkilendirilirler. Salivar kistli hayvanlar ya asemptomatiktir ya da pityalizm, disfaji veya nadiren de dispnenin mevcut olmasıyla karakterize semptomlar gösterirler (Dunning 2002). Bu vakada gözlemlenen semptomlar; ağız bölgesinde şişlik, hırıltılı solunum, yeme güçlüğü ve kilo kaybıdır.

Salivar kistler yangısal bağ doku ile örtülüdür, bu da onları epitel örtüye sahip kistlerden ayırır (Dunning 2002). Vakamızdan alınan örneklerin histopatolojisinde; Stratum spinosum hücrelerinde proliferasyon, submukoza histiyositlerde farklılık ve makrofaj proliferasyonu olduğu belirlenmiştir.

Salya kisti olgularında medikal sağaltım tek başına yeterli değildir. Bunun için dilaltı salya kisti olgularının sağaltımında şirurjikal girişim önerilir. Punksiyon gerçekleştirilir; ancak punksiyon yerinin çabuk kapanmasından dolayı kesin sonuç alınmaz. Onun için bir makas aracılığıyla kistten küçük kavun dilimi benzeri bir

kısım keserek uzaklaştırılmalıdır. Böylece tekrarlayan retensiyonlar önlenmeye çalışılır (Samsar 1998). Bundan dolayı hint horozuna şirurjikal girişim yapıldı. İçerik boşaltıldı ve irrigasyon gerçekleştirildi. Sonuç olarak şirurjikal prosedür ve sağaltım başarılı olmuş ve hasta tam iyileşmiştir.

Bu bildirimini oluşturan hint horozunda görülen semptomlar, lezyonun anatomik yeri ve kist duvarından alınan parçanın histopatolojik yapısı olgunun salivar kist olduğunun kanıtı olarak kabul edildi. Bu olguya horozlarda ilk defa karşılaşıldığından yayınlanmasına karar verilmiştir.

KAYNAKLAR

- Aktaş A, Giray B, Aktaş G (2009).** Tükürük (Salya); Özellikleri ve Görevleri Tanı Açısından Değeri. *ADO Klinik Bilimler Dergisi*, 3 (2): 361-367.
- Dunning D (2002).** Oral Cavity (In) Text Book of Small Animal Surgery: Slatter Volume I, Third Edition; 553-561, Philadelphia, PA: Saunder.
- Dursun N (2002).** Evcil Kuşların Anatomisi, 4. Baskı, Medisan Yayınevi, sh: 57-58, Ankara.
- Altuğ ME, (2012).** Ağız Boşluğunun Hastalıkları Veteriner Özel Cerrahi. Medipres Matbaacılık Yayıncılık, 127-132.
- Hoefler HL, Orosz S, Dorrestein GM (1997).** The gastrointestinal tract. In: Altman RB, Clubb SL, Dorrestein GM, Quesenberry K, eds. *Avian Medicine and Surgery*. PA: WB Saunders; 412- 453, Philadelphia.
- Nickel R, Schummer A, Seiferle E, Siller WG, Wight PAL (1977).** Anatomy of the domestic birds. Blackwell Science Ltd., 95-114, New York.
- Öztürkcan S, Kunt T, Aker H, Müderris S, Kaplan Y (1996).** Plunging Ranula. *K.B.B. ve Baş Boyun Cerrahisi Dergisi*, 4: 88-90.
- Saito I (1966).** Comparative anatomical studies of the oral organs of the poultry. V. Structures and distribution of taste buds of the fowl. *Bulletin of the Faculty of Agriculture, Miyazaki University*, 13, 95-102.
- Samsar E, Akın F (1998).** Özel Cerrahi. Tamer Matbaacılık, 113-114, Ankara.
- Souza MJ, Wilson GH, Carmichael P (2006).** Multifocal Sialoceles and Sialoliths in a Yellow-naped Amazon Parrot (*Amazona ochrocephala auropalliata*) With Chronic Ptyalism. *Journal of Avian Medicine and Surgery*, 20(2):101-104.
- Spangler WL, Culbertson MR (1991).** Salivary gland disease in dogs and cats: 245 cases (1985-1988). *J Am Vet Med Assoc*.198:465-469.